

Izhaja vsak četrtek popoldne. V slučaju praznika dan poprej.

Uredništvo: Ljubljana, Stari trg 2/I.
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Posamezna številka stane 1 dinar.

Cena: za 1 mesec 4 Din, za 1/2 leta 12 Din, za 1/2 leta 24 Din;
za inozemstvo 6 Din (mesečno). — Inserati po dogovoru.Inserati, reklamacije in naročnina na upravo Jugoslovanske
tiskarne, Kolportažni oddelek, Poljan-
ski nasip 2. Rokopisi se ne vračajo.

Pokongresne misli.

Prvi kongres krščanskih socialistov, ki je zboroval dne 7. junija t. l. v Ljubljani, je po svojem programu, referatih in po celotnem resnem poteku zadovoljil pristaše in prijatelje krščanskega socializma. Obregnili se je obenj le slovenska liberalna buržazija, dobro vedoč, da je prav krščanski socializem tista brezobzirna sekira, ki bo spodekerala bohotno drevo kapitalističnega materializma.

Za nas je bilo jasno, da mora naš I. kongres utrditi idejni temelj ogromnemu delu, ki nas čaka v bližnji bodočnosti, ako hočemo kdaj doseči trajno zmago siromašnega delovnega ljudstva. Ta svoj glavni cilj je kongres brez dvoma tudi dosegel. In tako smemo zatrdno upati, da v teku nekaj let ne bomo nikdar zdvomili sami nad seboj, ko bo padala na nas težka odgovornost v trudapolnem delu za politično, kulturno in gospodarsko svobodo trpečega delovnega ljudstva.

Konkretnih in trenutno perečih vprašanj pa, ki tarejo slovensko delavstvo, je danes toliko, da bi morali zborovati več dni zaporedoma, pa še ne bi mogli vsem pogledati do dna. Zato smemo pričakovati, da bo naš idejni kongres v svojih logičnih posledicah nujno izzval kongrese posameznih organizacij krščansko socialističnega delavstva.

Poglejmo!

Delavska zveza. Stojimo pred volitvami v oblastne skupščine. V njih se bodo obravnavale in odločevale važne stvari, tikajoče se prav siromašnega delovnega ljudstva. Zato je nujno potrebno na prihodnjem običnem zboru D. Z. storiti važne organizatorične korake in sklicati okrožne konference delavstva.

Naše strokovne organizacije. Kovinarski, tekstilni, usnjarski, rudarski in viničarski delavci se nahajajo v takem položaju, da se morajo zbrati na svojih posebnih kongresih in udariti temelje za razmah svojih strokovnih organizacij. Tak celodnevni strokoven kongres bi se dal n. pr. organizirati v doglednem času za rudarje v Trbovljah, za viničarje mariborskega, ptujskega in ljutomerskega okraja ali pa za papirničarje v Ljubljani.

Naša konsumna organizacija. Letos n. pr. poteče 30 let, kar je bil dr. Krek ustanovil I. delavsko konsumno društvo, ki predstavlja danes močno drevo slovenskega združništva. Ali bi se ne dala organizirati resna proslava, pri kateri naj bi se delavskemu združništvu vilo nove krvi, delavstvu pa novega združnega duha?

In Krekovei? Kar Zagorje ali Trbovlje naj vzamejo za centrum in tam se bodo razgovorili in prav tam bodo imeli prvo najvažnejše polje poleg Ljubljane za svoje delo.

V tem smislu bo treba kovati zmag. Naš drugi kongres čez nekaj let bo potem že zmožen parlament.

**Agitirajte
za »Pravico«!**

Politični pregled.

Drugod.

Francija ima sedaj velike skrbi v Maroku, kjer zbirajo domačini vse narodne sile, da stro tuji francoski jarem. Francoska vlada koncentrirana v Afriki močno moderno armado in je pripravljena zadušiti krič Marokancev po politični in gospodarski svobodi v krvi. In ta vlada je socialistična!

Anglija podpira na eni strani denarno, z orožjem in moralno Marokance proti Franciji, na drugi strani pa gleda z velikim strahom na daljnji vzhod, kjer se probuja Indija, zlasti pa Kitajska, kjer pravkar živi revolucijsko gibanje svoje bogato življenje. »Kitajska Kitajcem!«, tako odmeva vsepovsod. Brez dvoma bo ta klic prej ali slej rodil toliko dejanskega sadu, da se bo v temelju zamajal angleški kolonialni imperijalizem v Indiji in po drugih deželah Daljnega vzhoda.

Italija, Nemčija in druge srednjeevropske države ne kažejo danes nič posebnih gibanj. Propaganda za združitev Avstrije z Nemčijo je še vsaj na zunaj kakor na komando pojenjala. Zdi se, da se vrše po izvolitvi Hindenburga za predsednika nemške republike velevažne diplomatske zakulisne igre, o katerih pa danes še ni mogoče napisati nič konkretnega. Po par mesecih pa je pričakovati prav tu važnih reči, in bomo morali imeti odprte oči.

O položaju siromašnih delavnih slojev.

(Govor dr. A. Gosarja na I. kongresu krščanskih socialistov.)

Prijatelji in tovariši! Zbrali smo se, da se okrepimo v boju za pravice najbolj siromašnih, bednih in zatiranih slojev našega naroda. Dobro se namreč zavedamo, da bomo izvojevali pravico šele takrat, ko bodo naše vrste številne, trdne in jake. (Tako je!) Da pa to dosežemo, da se okrepimo, moramo najprej pregledati sedanji položaj ter premotriti vzroke in okolnosti, iz katerih je nastal; potem pa moramo izvajati iz tega, kar bomo uvideli, tudi potrebne zaključke in sklepe.

Če bi vprašali kateregakoli izmed nas, kakšen je danes položaj delavnih slojev, bi čuli odgovor, da je žalosten in nezadovoljiv. In res, razmere, v katerih živijo siromašni sloji pri nas in drugod, so bedne in žalostne. Vendar se mi s tem odgovorom ne moremo zadovoljiti. Samo ugotoviti, da je položaj delovnega ljudstva žalosten, ne zadostuje. Treba je tudi poiskati sredstva in pota, da se sedanje razmere zboljšajo, da se približamo dobi, ko bo zavlada pravica med našim narodom.

PO SVETU.

Če pogledamo po svetu naokrog, tedaj vidimo, da se je položaj delavstva pred vojno nekoliko zboljševal. Blagostanje siromašnih slojev se je polagoma večalo in rastlo. Zasluga na tem gre predvsem delavskim organi-

zacijam, krščanskim in materialističnim.

Tekom vojne so materialistične delavske organizacije, socialnodemokratska in komunistična, pridobivale na ugledu. In ko se je vojna nagibala proti koncu, se je zdelo, da bodo te organizacije strmoglavile kapitalizem in zgradile na njegovih razvalinah nov družabni red. V Rusiji je zavlada boljševizem. Nemčija je bila na tem, da dobi v nji vso oblast v roke komunisti. V Italiji je resno grozila komunistična nevarnost. Celo na Angleškem je s časom dobila vlado v svoje roke delavska stranka in na Francoskem je skoro istočasno prišlo na krmilo levo socialistično krilo.

Toda vse to je bila le kratka epizoda, dogodljaj brez trajnosti. Danes vladajo na Angleškem konservativci, v Franciji pa so na površju buržuazne struje in stranke. V Italiji gospoduje samovoljno Mussolini, v Nemčiji pa se je reakcija z izvolitvijo Hindenburga polastila najvišjega mesta v državi. Celo v Rusiji skoro ni več sledu prvotnega strogega boljševiškega komunizma. Boljševiki, nekdanji največji nasprotniki vsakega kapitala, so na svojem zadnjem kongresu javno ugotovili, da je treba ustvarjati kapital in eden prvih ideologov boljševizma, Buharin, je pozval vso javnost, naj zbira bogastvo in proizvaja kolikor mogoče veliko kapitala.

PRI NAS.

Po vsem svetu opažamo torej razvoj nazaj v dobo čistega kapitalizma. Pa tudi pri nas ni to niti malo drugače. Prvo leto po vojni je igralo pri nas ministristvo za socialno politiko veliko vlogo. V Ljubljani smo imeli svoje poverjeništvu za socialno politiko, ki je storilo mnogo dobrega za siromašne delovne sloje. Prve volitve so privedle v konstituanto razmerno visok odstotek razrednozavednih poslancev. Bilo je tamkaj 59 komunistov, 12 socialistov poleg nekaj narodnih socialistov in republikancev. Tako je bil delavski sloj, ne oziraje se na ostale socialne stranke, močno zastopan po zavedno delavskih poslancih. Tudi se je posrečilo spraviti v ustavo celo vrsto izrazitih socialnih načel, ki imajo namen pomagati najbolj siromašnim v državi. Zatem smo dobili vrsto za delavstvo potrebnih zakonov, zlasti zakon o zaščiti delavcev in pa zakon o zavarovanju delavcev. Nasplošno smemo reči, da je delavstvo imelo na povojni socialni in gospodarski razvoj precejšen upliv.

Danes pa je ta slika popolnoma spremenjena. Parlamentarna zastopstva razredno zavednih delavcev so izginila, tako, da od njih ni ostal v skupščini niti en sam zastopnik. Ministristvo za socialno politiko stoji pred likvidacijo in naši kapitalistični krogi samo čakajo, da bi mogli to izvesti. Če pogledamo, kako se izvaja naša socialna zakonodaja v prid delavcev, moramo reči, da so vsi ti in taki zakoni ponajveč le na papirju. Inspekcija dela je prešla popolnoma v roke ministristva za trgovino in industrijo, ki mora že po svojem namenu bolj paziti na interese takozva-

nih pridobitnih krogov nego delavcev. Posredovanje dela počiva v času, ko brezposelnost opasno narašča. Zavarovanje delavstva je izvedeno samo na pol in cela vrsta tozadevnih obljub v zakonu o zavarovanju delavcev je ostala neizpoljenih. Delavska zbornica životari kakor neboljeno dete. Niti nujno potrebnih volitev vanjo, kakor tudi ne v upravo delavskega zavarovanja niso še do danes izvedli. Na celi črti vidimo torej tudi pri nas, da plovemo nazaj od socializma h kapitalizmu.

Da bo slika popolnejša, naj navedem par podrobnosti. Potem bo še bolj jasno, da to, kar sem pripovedoval, ni samo zunanji vodec in da to ne znači morebiti samo prehod od neurejenega stanja k urejenemu. V ustavi imamo n. pr. določilo, da je državna oblast dolžna v interesu splošnosti posredovati med delavci in delodajalci. Ob zadnjem trboveljskem štrajku pa smo čuli, kako je vlada rekla, da je to privatna zadeva, v katero se ona nima vmešavati. Na zunaj je prepuščila delavstvo brezbrizno njegovi usodi, v ozadju pa je celo pomagala Trboveljski družbi zlomiti odpor rudarjev. Nasprotno pa se je zdelo vladi potrebno nastopiti odločno za varnost in red potem, ko je prišlo vsled nepotrebne izzivanja delavstvu neprijaznih nacionalističnih organizacij do znanih žalostnih dogodkov. Storila je vse dovoljene in nedovoljene korake, da so bili delavci samo na osnovi neutemeljene sumnje, oziroma denunciacije po več mesecev zaprti, dočim se morilci rudarja še danes svobodno kretajo v državi. (Sramota!)

DAVKI

so pri nas splošno narasli in vse se pritožuje nad njimi. Toda to še ne bi bilo najhujše. Glavno je, da se tričetrtine od tega, tako zvani indirektni davki, katere plačujejo v največji meri ravno siromaki. Tako mora prav tisti, ki nima nič, nositi največja davčna bremena. Ker pa še vse to menda ni bilo dovolj, smo dobili nov, tako zvani dvaodstotni davek od zaslužka, ki naraste z vsemi pribitki vred na 3.4 odstotke celega zaslužka. To bo eno najbolj nesocialnih bremen, ki jih mora naše delavstvo itak že v preveliki meri nositi. Tako torej vidimo, da gre ves razvoj pri nas za tem, da se delavstvo izkorišča v prid splošnosti, v prid posedujočim in odločujočim kapitalističnim krogom.

ODKOD TA RAZVOJ?

Če se prašamo po vzrokih tega razvoja, moramo ločiti zlasti dvoje. Nekaj vzrokov je bilo takih, da jih ni bilo mogoče odstraniti. Petletno uničevanje dobrin tekom vojne je moralo roditi splošno revščino. Tudi moramo upoštevati, da smo ravno mi prišli v čisto nove razmere, v katere se ni bilo mogoče kar čez noč vživeti. Poleg teh neodstranjivih vzrokov pa so krivi sedanjih razmer v pretežni meri vzroki, ki bi jih s pametnim delom mogli odstraniti. Te vzroke moramo predvsem pregledati, da pojdemo potem previdno in pa smoteno na delo.

! Član, ki hoče kupiti ceno in dobro oblačilno blago, naj si ogleda zalogo !
v Konzumu, Kongresni trg 2

NESPOSORNOST MATERIALISTIČNIH SOCIALISTIČNIH IN KOMUNISTIČNIH ORGANIZACIJ.

Najprej eno dejstvo. Po vojni so po svetu in pri nas igrane odločilne vloge delavske organizacije, ki niso bile našega krščanskega, ampak materialističnega duha. Te organizacije so bile pred in med vojno zelo borbeno. Govorile so veliko, kako bodo premagale kapitalizem in ga treščile ob tla. Manjkalo pa jim je jasnosti, kaj potem, ko bo kapitalistična stavba podrta in bo treba postaviti nov dom, v katerem naj bi bilo tudi za delavstvo dovolj primernega prostora. Prva posledica njihove slučajne zmage je bila zaradi tega ta, da so se te organizacije ravno v odločilnem času, ko bi morale najbolj složno in vzajemno delovati, razcepile in so v medsebojnem boju pozabile na svojega skupnega sovražnika. Kapitalistični krogi pa so ta prepričanje izrabili in hitro zopet zbrali svoje sile.

To okolnost naglašam posebno zato, ker so tudi pri nas mnogi mnenja, da v boju zoper kapitalizem zadostuje samo navdušenje, da bo vse dobro. Priznavam, da je potrebna ognjevitost požrtvovalnost nujno, toda treba je vedeti ne le kaj hočemo in še bolj, kako homo mogli to doseči. Kratak zgled naj še to pojasni. Da porušite hišo, v kateri stanuje kapitalist, je treba mnogo več kot nekaj korajže, pa imate kup razvalin. Tudi zato, da se nanosi skupaj za novo stavbo dovolj potrebnega kamena, opeke in apna, ni treba dosti več kot nekaj požrtvovalnosti in navdušenja. Toda čim pričnete na razvalinah graditi novo hišo, nastane takoj prepričanje, ako nimate točnega načrta, ki določa že vnaprej, kje in kakšni naj bodo prostori, v katerih bo stanoval eden in drugi. Če ni načrta, nastane takoj zmeda in zgodi se, kakor se je zgodilo pri babilonskem stolpu. Če torej hočemo graditi na razvalinah kapitalizma nov, pravičnejši družabni red, tedaj moramo še naprej vsaj približno vedeti, kakšen bo in kako ga bomo ustvarili.

Druga stvar pa je ta. Materialistične delavske organizacije tudi že po svojem bistvu niso mogle biti kos svoji nalogi. Materialist pozna samo en cilj, to je: tu na zemlji se dobro izživeti. Zato tiči v teh organizacijah, oziroma v njihovih voditeljih navadno nekaj pustolovskega. Ker namreč ne morejo doseči tega, po čemer stremijo, za vse ljudi, zato izrabijo položaj zase, druge pa pustijo propadati v revščini. Zato opažamo v razvoju materialističnih, socialističnih in ko-

munističnih organizacij redno, da so ravno v najbolj kritičnih trenutkih popustile in potegnile s kapitalisti tedaj, kjer je šlo v resnici za usodo delavstva. (Dalje prih.)

Manifestacija kršč. soc. delavstva češko-slovaške v Frydku.

Dne 7. junija t. l., istočasno, ko je v Ljubljani zboroval I. kongres kršč. socialistov Slovenije, se je zbralo krščansko socialistično delavstvo Češko-slovaške v Frydku na moravsko-šlezki meji, da manifestira za svoje pravice. K manifestaciji se je zbralo nad 3000 delavcev. Ta imponantra četa je zbudila silno pozornost v celem industrijskem centru, kjer do nedavnih časov ni delavstvo pomenilo ničesar in tudi ne tedaj, ko je bilo po večini zbrano krog prapora materialističnega socializma. Danes pridobiva delavstvo na ugledu, veljavi, kapitalistični mogotci pa se boje organiziranega kakanja delavskih bataljonov.

Manifestacije se je udeležilo delavstvo Frydkova, bližnje in daljnje okolice, prišla pa so tudi močna zastopstva iz Moravske Ostrove, Frydlonta, Rožnova itd. Mogočen je bil sprevod 3000 delavcev. Po sprevodu se je brala javna slovesna sv. maša, med katero je delavstvo prepevalo prelepo pesem: »Glejte, oltar Gospodov žari...« Po sv. maši se je otvorilo javno zborovanje, na katerem je več odličnih voditeljev krščansko-socialističnega delavstva Češko-slovaške govorilo o idejah kršč. socializma in o tem, kako se mora delavstvo organizirati, da bodo te velike ideje meso postale.

Med drugimi so nastopali sledeči znani delavni možje: Senator V. Procháčka, poslanec Rýpar, poslanec Čurika, dr. E. Popelka itd.

Zbor so pozdravili: Katoliško učiteljstvo, krščanska zveza in več drugih korporacij.

Zbor je po programu obsegel cel dan in je lepo uspel. Češko-slovaško časopisje, tudi socialdemokratsko in komunistično, mnogo piše o njem. Kaže, da se v tovariški severni državi polagoma dani.

Dne 7. junija 1925 zborujejo kršč. socialisti Slovenije — isti dan zborujejo tovariši Češko-slovaške! Naj žive naši tovariši! In sedaj bo treba zidati dalje in delati, delati, delati. Ko bo zboroval naš drugi kongres, tedaj bodo segali na njem v debato tovariši Češko-slovaške in mnogo mnogo drugih.

Naj živi zmagoviti krščanski socializem! Tovarišem Češko-slovaške pa prisrčen krščansko socialistični delavski pozdrav!

Jugoslovanska strokovna zveza.

Zveza papirniškega delavstva.

Zveza papirniškega delavstva pri D. M. v Polju vabi k seji načelstva Zveze pap. del., katera se vrši v nedeljo 21. t. m. ob pol 2 pop. v prostorih I. ljublj. del. konsumnega društva v Ljubljani, Kongresni trg 2, z dnevnim redom: 1. Nagovor in čitanje zapisnika zadnje seje; 2. poročilo tajnika, blagajnika, predsednika; 3. položaj papirniškega delavstva; 4. zvezni izlet v letu 1925.; 5. slučajnosti. Udeležba obvezna. — Predsednik.

Zahvala. Podpisani Porenta Anton iz Slap se najtopleje zahvaljujem delavstvu veške papirnice za nabrani znesek Din 158.25 povodom moje bolezn, ter kličem vsem Bog plač Porenta Anton, Slape, D. M. Polje.

Strokovna zveza rudarjev.

Iz Zabukovskega premoženika. Medtem, ko pri drugih rudnikih delavstvo mnogo trpi, ter se zapostavlja, vlada v tukajšnjem revirju »sijajen« mir in red: Naši rudarji dosejajo še nikdar niso imeli tako lepo priliko občutiti blagodejnost zakona o zaščiti delavstva, kakor v sedanjem času. Priznati se mora, da se pod vodstvom našega ravnatelja ta zakon razlaga res v prid našim rudarjem. Kako pa to? Stvar je taka! Naša direkcija — in to s pomočjo tistih, ki imajo usta vedno polna raznih fraz o razredni zavednosti — razume gori navedeni zakon tako, da preganja, zlasti krščansko organizirane delavce, kjerkoli se nudi prilika. Naj navedemo ta-le slučaj: Nedavno je bil prestavljen od svojega dela na drugo mesto eden naših članov, in ne samo to, uvrščen je bil v najnižjo kategorijo. Preganja se vse, kar je osumljeno, da pripada našim organizacijam. Ta »odlična« gospoda dela tudi »vzajemno« pri občini. Razume se, da je gospod direktor tudi občinski odbornik. Če se mu zamerimo, ne dobimo tako zaželjeno rumeno »lampo in palčko«, da mi lahko na podlagi teh »insignij« še bolj pomagamo preganjati klerikalnega zmaja. Ali mar misli gospod direktor ustanoviti v našem rudniku kako skrahirano samostojno unijo? Na tem mestu naj mu bo povedano, da se on hudo moti! Je li morda pozabil, da še dosedaj ni zra-

slo nobeno drevo v nebo, posebno ne v Zabukovcah. Obžalovati moramo, da mu pri tem poslu pomagajo razni marksisti. Toda, zapomnite si, da našo organizacijo ne boste potlačili. Ne damo se plašiti. Porok nam je naš, ravno minuli krščansko socialistični kongres. Mi se zavedamo, da bo prej ko slej zmagala ideja krščanskega socializma in slovenski rudar, sedaj preganjan in zapostavljen, bo vrgl gospode liberalne predsednike in tiste, ki mu pomagajo gojiti »ljubezen do bližnjega« po Marksovih načelih, čez — krov. — Rudar.

Trbovlje. Na tukajšnji rudniški opekarni je doletela 6. junija tragična smrt delavca Eržena. Dvigalo, za katerega obratovanje se je uporabljala sila motovila (Granik), je po nesrečnem ravnanju odpovedalo. V istem hipu je teža polnega vozička na dvigalu z neznansko silo pognala motovilo, ključka motovila je podrla mladega delavca na tla ter ga z naslednjim udarcem smrtno poškodovala na glavi. Eržen je bil star komaj 19 let ter bil edini hranitelj roditeljev. — Par dni za tem se je na odkopu gline na opekarni zopet zgodil slučaj, ki je zahteval žrtev delavca Šušteršiča, družinskega očeta. Pri vrtnanju se je odločila velika plast gline, ki je podrla žrtev pod seboj, da je ostal na licu mesta mrtev. — Na Vzhodnem okrožju je v jami na odkopu premoga zasulo dva rudarja, po večurnem požrtvovalnem delu se je posrečilo tovarišem rudarjem, da so jih srečno rešili in takoj prenesli v bolnico. — Za tako težko in nevarno delo, ki ga morajo opravljati naši trpni rudarji in delavci, ki ne vedo, ko gredo na delo, se bodo li povrnili zdravi zopet k svoji družini, zaslužijo pač, da se njihovo trdo, z nevarnostjo vezano delo, tudi pošteno plača.

Trbovlje. — Na naslov rudarskega urada v Celju. Od tukajšnjega obratnega vodstva na dnevnem kopu Doberna, je podjetje Dukič in drug prevzelo lopatilo (lager). Dokler je bilo lopatilo v obratu rudniškega vodstva, se je delalo samo osem ur. Sedanjš strojevodja se je pogodil s podjetjem, da bo delal 12 ur. Podjetje Dukič je odpovedalo službo prejšnjemu strojevodji in ga premestilo na drugo mesto k slabšemu delu radi tega, ker ni hotel delati 12 ur, sklicujoč se na zakon o zaščiti delavcev z dne 28. febr. 1922. Podjetje Dukič in drug je principiarno za 12 urno delo in se čezurno delu tudi ne plačuje. To se je videlo tudi pri zgradbi novega tira na dnevnem kopu. Delavec, ki ni hotel delati 12 ur dnevno, je bil enostavno odpu-

Čemu mečeš proč denar? Ali ne veš, da ima Konzum konkurenčne cene in dá poleg tega še 3% popust! Svoji k svojim!

Franc Herwig:

Father Big-Beck.

(Nadaljevanje.)

Vse to se je odigralo zelo hitro. Bernard je klečal nekaj časa tiho in mrmral: »Deus omnipotens², saj sva oba še prav dobro opravila.« in nato je pogledal po žrtvah; eden je bil mrtev, Indijancu je tičal izstrelek v desnih prsih; dobrohotno mu je prigovarjal in je pomagal stokajočemu na enega izmed zaostalih konj. Toda komaj ga je stisnil rdeči lopov z nogami, ko se mu je pripognil na grivo in odvihral. Vsega tega dogodka bi ne bilo treba pripovedovati, ako bi ne imel, kakor že rečeno, dalekosežnih posledic. Vlada se seveda ni mogla brigati za malo varne razmere v državah, dokler so ostajale v malih mejah, in da je bil komu ukraden konj, da mu je bila zažgana hiša, da je dobil kroglo med rebra — to še pač ni prekoračilo malih mej. Ako so se roparske tolpe potikale po deželi, se je reklo: »Pomagaj si sam.« In Bernard je odjezdil takoj po drugem potu v gorovje Bitter-Root in je že med potoma, posebno pa v bližini zlatih jam in v teh samih zbiral fante in govoril z njimi. Vsak se je pritoževal, toda pomagati si niso znali. Posebno oni, ki so stanovali na samem, so izjavljali, da je pomoč proti sodrgi nemogoča, najbolje bo, da pospravijo in zapustijo kraj. Father Brinkmann pa je predlagal, vso deželo razdeliti na posamezne okraje, v vsakem okraju postaviti deset neoženjenih mož, katerim naj bi ostali prebivalci po potrebi dajali živež, streho in krmo za konje. Ti Vigilance-

Committees¹ naj bi najprej ob kratkem izčistili sodrgo iz okrajev, naj bi si v potrebi medsebojno pomagali, pozneje pa naj bi se lotili zopet svojega vsakdanjega dela in naj bi se zbrali na novo samo v slučajni potrebe. Predlog je bil sprejet in izveden; seveda ni bilo druge kazni kakor vrv, četudi je bilo fantom dano na voljo, da so v posebnih slučajih grešnika izpustili. Odredbe so imele nesluten uspeh; čim je viselo nekaj desetnih izobčenec na razgled na izbranih drevsiah, so nepoboljšljivi preložili svoje delovanje v druge kraje, zapeljanci so se pa uvidevno vrnili k dostojnejšim opravilom.

Delovanje očeta Brinkmanna je šlo še pa dalje. V srebro- in zlatokopih so se nahajali do polovice delavni ljudje, ki niso mislili na ničesar drugega kakor na to, kako bi iztrgali zaprti zemlji njene leskeče se skrivnosti; drugo polovico so pa tvorili nemirni in družbi sovražni ljudje, na primer taki, ki so z nerazložljivo srečo odvzemali kopačem njihove zlate mošnjčke; bile so tu ženske, ki so sejale nemir in prepričanje, odušični trgovci, brezvestni agenti — kratko, samo ljudje, ki se dobe v vsaki nastajajoči človeški naselbini. Bilo je čudno, kako je ta pokvarjen življenjski pravzaprav dajal ton, da, kako je določeval značaj vsega zlatega taborišča in kako so se boljše, kakor vedno v življenju, pustili pestiti. Tudi tu je mogel pomagati samo skupen in složen nastop; ker bi pa le ne bilo dobro, da bi samo obesali, izobčenje iz naselbine je pa zadajalo samoosedni tem več brige in ker je k temu urejeno in zaščitno delovanje obetalo več uspeha, kakor pa brezobzirna, akotudi upravičena samovolja, je postavil Bernard nekaj določil, katerih izvedbo je

prepustil najstarejšim. Postave so bile preproste in kratke, urejevale so kupčevanje in delo in prisojevale kazni v denarju, v svobodi, prisilnem delu na potih in mostovih, po tem, kako težek je bil slučaj. Priziv je bil mogoč; najvišji sodni dvor, kateremu je predsednik Father Big-Beck, je zboroval stalno in sicer se je zbral tam, kjer se je zdelo ravno potrebno in pripravno. Te postave z imenom Father Big-Beck Laws¹, so imele presenetljiv uspeh, pomagale so pomiriti ogromno deželo in razčistiti njene razmere in so ostale v moči, dokler ni v teku desetletij pridobila osrednja vlada v Washingtonu na oblasti in moči in ni dobrega dela teh postav kratko prevzela.

Seveda ni moglo izostati, da so ponujali očetu Brinkmannu častne službe. Smehoma jih je odklanjal in dejal, da po njegovi misli more boljše služiti splošnosti v stari nevezanosti. In v resnici, ni bilo dobrodelnega področja, kjer bi vsaj ne poskušal svojih moči. Kjer se je naselbina povečala, je osnoval šole; vzgojiti je sicer mogel nekaj duhovniškega podmladka, vendar pa je moral še vedno sam nositi najtežje breme svojih dolžnosti. Ker si je v času, ko je bil acre² (izg. akr) zemlje skoro brez vrednosti, zagotovil nekaj stotin kvadratnih milj, tudi ni zavračal te misli, da bi pomnožil stanje živine v deželi in je dohodek obračal v splošno dobrobit. Ko je pa pacifiška Unija začela graditi veliko progo ob Shoshone doli proti Portlandu v Oregonu in so s stransko črto zvezali progo z Great Northernom, je postal Father Brinkmann nekega dne s prodajo svojih posestev bogataš, in mogel bi se pač, in vleklo ga je neredko, vrniti

¹ Zakoni očeta Big-Becka.

² = 4000 m².

² Vsemogočni Bog!

¹ Straže.

ščen, ne da bi mu bil izplačan 14 dnevni odpustni rok. Po zakonu o zaščiti delavcev je to protizakonito, zato vprašamo naslov, kaj hoče k temu ukreniti? Pozivljamo merodajne činitelje, da napravijo red pri tem podjetju, da ne krši onih pravic, ki jih delavstvo ima in ki mu pripadajo po zakonu.

Zveza javnih nameščencev.

Vse tovariše, ki so v zaostanku na članarini, kar najvljudneje pozivljamo, da isto poravnajo čimprej. Ako je komu nemogoče plačati cel zaostanek naenkrat, mu bo odbor radevolje dovolil plačevanje v obrokih. Lahko se zaostanki n. pr. plačujejo tako, da zaostanki pri plačilu redne članarine dajo večji ali manjši znesek na račun zaostanka. Vsem tovarišem so društvene dolžnosti znane. Zato upamo, da bo ta vljuden opomin zadostoval in da bodo tovariši, ki se jih tiče, čimprej ustregli upravičeni želji odbora.

Odbor.

Državni cestarji.

V vednost članom in skupinam. Na razna vprašanja naznanjamo vsem blagajnikom skupin, da je pošiljati članarino po starih položnicah v Celje, dokler ne pošlje tajništvo novih. Vse druge dopise pa naj pošiljajo člani in tajniki na pisarno društva v Ljubljano, Stari trg 2/I. — Vse blagajnike onih skupin, katerih člani še morebiti dolgujejo svojo članarino za drugo četrtletje, opozarjamo, da izzirajo zaostanke še ta mesec in jih odpošljejo po položnici, obračun pa tajništvu.

Vsi odbori skupin naj imajo svoje seje vsaj do 30. t. m., na katerih naj razpravljajo o položaju državnih cestarjev in poročajo društvu o najvažnejših nedostatkih, ki jih je treba urediti.

Seja načelstva se vrši v Ljubljani v nedeljo, dne 21. t. m. ob 2 popoldne v tajništvu. Na dnevnem redu je nekaj zelo važnih zadev, zato se prosi polnoštevilne udeležbe. Razpravljalo se bo tudi o pravilniku o postranskih prejemkih uslužbenecov drž. prometnih naprav, Ur. l. št. 54 dne 13. junija 1925, da se sestavijo pravočasno predlogi k pravilniku, ki izide za uslužbenec gradbenih naprav.

Načelstva skupin naj nam takoj sporoče, ali se kje sili cestarje k 10-urnemu delu v poletnem času.

Tajništvo.

Društvo diplomiranih babic.

Pozor! Hvala vsem članicam za odgovore in denar, ki so ga poslale društvu za odposlane okrožnice. Iz pisem, ki smo jih sprejele, se vidi, da je društvo že dobilo razmah in da šele tako društvo, kakor je naše danes, lahko tudi kaj doseže. Samo po tej poti dalje in zmaga nam je sigurna. Torej na delo!

Starostno zavarovanje je že upejlano. Društvo že izdeluje pravila. V najkrajšem času jih bomo objavili v »Pravici«. Upamo, da bo s tem ustrezno povečani vsem članicam. Težko je bilo pričeti, a sedaj bo že šlo. Zaenkrat je znesek istega še jako majhen, z novimi pravili bo pa tudi isti narastel.

Posnemajte! Za okrožnice se nam je poslalo Din 208.50. Tistim, ki so poslale, izrekamo tem potom najpriščnejšo zahvalo. Dobro bi bilo, da bi sledile zgledu istih še druge.

Zveza tobačnega delavstva.

Upokojenci tobačne tovarne v Ljubljani se že par let sem bore za svoje življenje in obstoj. Prosijo na vse mogoče strani za pomoč, vlagajo spomenice na Upravo monopola, na ministrstva, na parlamentarne poslanske klube, toda do danes še ni pomoči. Beda je priklopela do vrhunca. Mnogo jih berači od hiše do hiše, drugi se kakor sence vlačijo po cesti in hirajo, a kljub vsemu je uprava monopola gluha in slepa. Zadnja obširna spomenica je bila poslana na vse merodajne inštanse in tudi poslancem

dne 26. aprila t. l. Nato še posebej brozjavka g. Šavnika v Belgrad in pismo, v katerem prosijo, da kaj stori zanje. Toda pomoči ni. Sedaj še enkrat apelirajo javno na vsa merodajna mesta in vse, ki imajo količkaj vpliva pri Upravi monopola in vladi, da skušajo po svojih močeh pomagati do rešitve, predno se začne dogajati najhujše. Pomagajte, mi propadamo in umiramo! — Tobačni upokojenci in upokojenke.

Prometna zveza.

Direkciji drž. žel. v Ljubljani. Z ozirom na pravice, ki jih imamo člani bolniškega fonda naslovne direktije s tem, da plačujemo visoke prispevke v ta zavod, v katerega je polovico za vsakega uslužbenca tudi uprava drž. žel. dolžna prispevati, imamo člani bol. fonda k okrožnici št. 92-VI. 25, k četrtemu ter predzadnjemu odstavku sledeče pripomniti: Nič nimamo proti temu, da se varuje bolniški fond nepotrebne razmetavanja in da se gospodari tako, da je v korist bolniškemu sondu ter članom tega zavoda. Odločno pa protestiramo člani bolniškega fonda, da se naše pravice in bolniški fond izrablja bankam v korist. V slučaju nevarnosti, ki je v preje omenjeni okrožnici navedena, da bode Oblastna uprava humanitarnih fondov dir. drž. žel. vsled izčrpanja dvanajstinskega kredita svojim članom dajatve bolniškega fonda primorana ustaviti, svetujemo, da bolniški fond izzirja od uprave dir. drž. žel. Din 1.800.000, ki jih kot prispevek za svoje uslužbenec v naš zavod dolguje. Kakor so posamezni gg. načelniki in gg. zdravniki pod osebno odgovornostjo dolžni, da po stoječih predpisih postopajo zlasti pri bolniških z vsi disciplinsko strogostjo, tako zahtevamo člani bolniškega fonda, da žel. uprava pri vplačevanju prispevkov v bolniški fond ter v izplačevanju boleznin vrši točno svojo dolžnost. Ni naš namen širiti razpoloženje, ki naj bi bilo točnemu in vestnemu vršenju službe v škodo. Naš namen je, da vzdignemo glas po zakonitih volitvah, katere je vlada za ta socialni zavod dolžna razpisati in kjer naj novo izvoljeni zastopniki storijo vse, da bo služil bolniški fond ne hipotekarni banki in drugim namenom, temveč članom bolniškega fonda.

Člane »Prometne zveze« opozarjamo na okrožnico dir. drž. žel. v Ljubljani, da naj naroče pripadajoči personalni premog že sedaj v letnem času, ker ni izključeno, da pozneje radi pomanjkanja železniških voz in vsled večje potrebe premoga za službene svrhe ne bo mogoče kriti vseh naročil.

Umrli je naš marljiv član P. Z. tovariš Jaušnik Franc v 72. letu starosti. Služboval je že 50. leto pri progovni sekciji. Meseca septembra bi obhajal svoj petdesetletni jubilej. Nikdar ni bil v svojem življenju bolan ter je bil vedno vzgleden mož napram svoji družini kakor tudi drugim tovarišem. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 7. t. m. na pokopališče Sv. Magdalene v Podbrezju pri Mariboru ob največji udeležbi strokovne organizacije z zastavo, kakor tudi drugih železničarjev in občinstva. Pogreba se je udeležil tudi g. progovni mojster iz Tezna in Maribora. Pokojniku naj bo zemljica rahla, preostalim pa naše iskreno sožalje.

Zahvala. Podpisana se zahvaljujem podružnici P. Z. v Mariboru za naklonjeno mi posmrtnino po mojem pokojnem možu v znesku Din 200.—. Istotako se zahvaljujem vsem, kateri so spremili mojega ljubega moža na zadnji poti. Vsem skupaj Bog plačaj! Jaušnik, vdova.

Ali že imate dr. Gosarjevo brošurico

»Za kršč. socializem« ?

Kdor hoče prav umeti idejo krščanskega socializma, mora prečitati to zelo potrebno brošurico. Dobi se v kolportážnem oddelku »Slovenca« v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani.

Delavska zveza.

Galicija pri Celju. V nedeljo, dne 14. junija 1925 ob 3. popoldne se je vršil sestanek Delavske zveze pri g. Ivan Šklamba in obenem ustanovni občni zbor, na katerem so vsi navzoči pristopili v Delavsko zvezo. Zbiranje članov se nadaljuje. Poročal je tov. delavski zaupnik iz Griž. — Želimo, da nas še večkrat obiščete. — Pripravljali odbor v Galiciji pri Celju.

Iz inozemskih kršč.-socialnih organizacij.

Mednarodna organizacija krščanskih rudarskih delavcev bo imela svoj letošnji kongres v Zenevi (sedež mednarodnega urada dela) in sicer dne 25., 26. in 27. junija 1925 s sledečim dnevnim redom: Poročilo o delovanju mednarodnega sekretarijata. 2. Delovne in mezne razmere rudarskih delavcev in strokovni položaj v posameznih deželah. 3. Vprašanje delovnega časa v rudarstvu; poročla Kubusch, predsednik; Nemčija. 4. Vprašanje plač v rudarstvu; poročla Van Buggenhout, Sekretär, Belgija. 5. Negode v rudarstvu; Steyer, Nemčija. 6. Mednarodni dogovor o obojestranskem računanju pridobljenih pravic v bratovskih skladnicah (Knappschaftsverein); poročla Meck, Francija. 7. Plačani dopust; poročla Kot, Poljska. 8. Resolucija z ozirom na splošni položaj; poročla Pebser, Nizozemska. — Iz gori navedenega dnevnega reda je razvidno, da se bo ta kongres bavil z jako važnimi vprašanji, katere se tičejo tudi naših rudarskih delavcev. Najbolj pereče vprašanje je, vračunanje pridobljenih pravic v bratovskih skladnicah. Ako pride do sklepa, odnosno do mednarodnega dogovora v tej zadevi, je to sijajni uspeh mednarodne organizacije krščanskih rudarskih delavcev, zlasti če pomislimo, da dela mnogo naših rudarjev v inozemstvu in da ti v slučaju kakih nezdod, ali vsled starosti prejemajo kako rento, so ti deležni iste samo toliko časa, dokler se ti nahajajo na svojem mestu. Vse te rente pa zgubijo, ako se preselijo v domovino. Ze je svoj čas »Pravica« prinesla neki članek od Stankota Keše, v katerem je ta opozarjal na to stanje naših rudarjev v Franciji. V tej državi uživajo to ugodnost v slučaju vrnitve v domovino vsi, razen naših slovenskih rudarjev, n. pr. Čehi, Poljaki, Angleži itd. Želeti bi bilo, da bi bili tudi deležni teh dobrin naši izseljenci. V poštev bi prišli tudi tisti, ki so bili zaposleni v inozemskih rudnikih in bi tukaj stopili zopet v delo, leta bi se kar naprej šela. Temu kongresu želijo krščansko-socialni rudarji obilo uspeha.

Centrala (organ.) svobodnih rudarskih delavcev (Der Vrije Mynverkers) krščanskih rudarskih delavcev je imela letos svoje glavno zborovanje v Bruslju (Belgija) in sicer 31. maja in 1. junija. Zborovanje se je vršilo v prostorih te centrale. Razpravljalo se je poleg drugega o starostnem zavarovanju rudarskih delavcev ter o delavski mladini in kršč. delavski organizaciji, o čemer bomo, ko dobimo poročila, še poročali.

Predsedstvo internacionale kršč. rud. delavcev je imelo v Kolinu svojo sejo dne 5. aprila t. l. Bavilo se je s težkim položajem rudarskih delavcev v raznih državah in o povsod se pojavljajoči socialni reakciji. Razpravljalo se je tudi o oddaji (Absatz) premoga, delavnem času, delavskih plačah itd. Posebno pozornost se je polagalo na varnost v jamah in to vsled tega, ker se je v zadnjem času zgodilo mnogo rudniških nesreč (v Nemčiji, Franciji, Angliji itd.). Vse te žrtve so dale povod na oster boj proti vedno bolj se razpaslem izkoriščevalnem sistemu v vseh državah. Sklenilo se je, da se bo v vseh državah z največjo silo ter z vsemi, na razpolago stoječimi močmi, borilo v svrhu zboljšanja razmer rud. delavcev. — Meseca junija bodo na internacionalnem

kongresu, ki se snide na sedežu mednarodnega urada za delo v Zenevi, vzeli vsa ta vprašanja v pretres.

Rudarske strokovne organizacije v Nemčiji so meseca marca t. l. stopile v mezno gibanje. Zahtevale so 15 odst. povišanje rudarskih plač. Zahtevo so utemeljili s tem, da stoji kupna moč sedanje plače pod realno plačo v mirnem času. Zastopniki rudnikov so to priznali na eno stran, a na drugo tožili nad slabim položajem, v katerem se nahajajo Zehe-rudniki. Z drugo besedo: odklonili so zahtevo rudarskih organizacij. Zastopniki delavstva so nato sklenili, da se bodo obrnili na poravnalno inštanco (Schlichtungsinstanz). Zastopniki rudnikov so se na vse kriplje trudili to napovedano razpravo odstaviti z dnevnega reda. Še več, skušali so odbiti vsako povišanje plače in ne samo to, zahtevali so celo znižanje delavskih plač ter odstranitev drugih ugodnosti. Načelniku razsodišča se ni posrečilo ta spor poravnati. Sklical je širšo komisijo, katera je po večurnem in skrajno težkem naporu odločila v prid rudarjem. Potemtakem so se zvišale plače v rensko-vestfalskih premogovnikih od 1. aprila t. l. naprej na sledeči način: kopači (Zimmerhauer) od 6.10 marke (v zlatu) na 6.60 mark, kvalificirani delavci od 5.65 na 6.10 mark; nekvalificirani delavci od 5.15 na 5.30 mark. Kopači v »gedinge« morajo zaslужiti normalno najmanj 7.60 mark. Tudi ostale pogodbene (tarifne) plače se sorazmerno zvišajo. Delodajalci so to seveda odklonili. Ker je pa to sklep razsodišča, jim odklonitev nič ne pomaga. Ob tej priliki je naglašal zastopnik organizacije krščanskih rudarjev, da se s tem povišanjem ne strinja, ker stoji ta plača vkljub povišanju še pod realno plačo v drugih konkurenčnih državah; navzlic temu vzame ta sklep na znanje. Iz tega je razvidno, da delavstvo doseže zboljšanje svojih razmer samo tedaj, če je strnjeno v močni organizaciji. Tudi pri nas bi bilo potrebno delati na zboljšanje našega položaja, zlasti sedaj, ko se nam še od teh par dinarjev odtegnejo razni davki in bogve kaj še vse.

Dopisi.

Dev. M. v Polju. V nedeljo 14. junija se je vršil kljub lepemu popoldnevu shod papirniškega delavstva, katerega se je udeležilo 180 članov in članic »Zveze papirniškega delavstva«. Shod je bil zelo važen z ozirom na poskušnje nekaterih višjih uradnikov-orjunašev tovarne razbiti enotno fronto organiziranega delavstva in ustanoviti v tovarni hlapčevsko organizacijo kapitalistov »Samostojno Unijo«, katere oče dr. Gregor Žerjav je velik sovražnik delavstva, ki je v parlamentu z dr. Pivkom in drugimi demokrati in radikali glasoval dosedaj za vse krivice, ki jih je vlada prizadela delavstvu in tudi dne 31. marca za krivični 3.4 odstotni davek kljub vsem protestom in ljuti borbi naših poslancev, oziroma cele opozicije. Tov. Kukavica je poročal o položaju v tovarni in Zveze papirniškega delavstva ter končno o najbližjih nalozah in bodočem delu organizacije, ki mora biti danes bolj kot kdaj poprej enotna in nezlomljiva. Zbor je sprejel poročilo z velikim odobravanjem. Nadalje je poročal tov. predsednik Pintar, ki je stvarno pobil vsa blatenja in sumničnja nekaterih zapeljancev Zveze in vodstva ter končno podal poročilo o dosedanjih uspehih, ki jih je delavstvo doseglo v svoji združeni organizaciji. Podal je tudi kratko poročilo o delu predsedstva in zaupnikov. Medtem so padali zelo ostri očitki med zborovalci na one sicer maloštevilne zaslepljene delavce, ki so skušali izdati sebe in svoje tovariše na ljubo kapitalistom v »Uniji«. Končno je nastopil prisrčno pozdravljen glavni tajnik JSZ tov. Gajšek iz Ljubljane. Tekom svojega govora je naslikal v jasni luči »Unijo«, katere delo je šlo dosedaj in povsod samo za tem, da razbija enotnost de-

Somišljeniki posečajte Osrednje vinarske zadruge Kongresni trg 2
gostilno (Konzumska klet)

lavskih organizacij in delavstvo požene v popolno odvisnost podjetnikov. Navedel je nekaj slučajev in zgledov, kako je delavstvo zgubilo tam, kjer so bile njih organizacije razbite, prejšnje dobre delovne pogoje, svojo plačo, doklade in je delalo nadure brez procentov. Ko pa je hotelo zahtevati delavstvo nazaj svoje pravice, je bilo brez organizacije in zato brez moči. Kapitalistom so pa na račun stradaljočega delavstva rastle hiše in premoženje. Tov. Gajšek je še govoril o vzrokih brezposelnosti, delavskem davku, o delavskem kreditnem zavodu in nekaterih drugih aktualnih zadevah organizacije in delavstva. Zbor je govornika navdušeno aklamiral in pokazal, da naša delavska enotna fronta stoji v D. M. v Polju nezlomljiva. Tov. Kukavica je še govoril o združništvu. Nato je predlagal tov. Gajšek resolucijo proti ukinitvi ministrstva za socialno politiko, proti krivičnemu davku na delavce in proti zavlačevanju izvedbe starostnega zavarovanja delavcev, ki je bila soglasno in navdušeno sprejeta. Storili so se še glede bodočega dela in nastopa organizacije važni sklepi. V trdni odločnosti, utrditi in še bolj poživeti našo enotno delavsko fronto, z geslom: Proč z izdajalci in izkoriščevalci delavstva, so se zborovalci razšli, ko je tov. predsednik zaključil shod.

Dev. Mar. v Polju. »Jutro« št. 133 z dne 10. junija t. l. je priobčilo dopis iz Vevč, v katerem omenja neki stavkovni fond Zveze papirniškega delavstva. Iz celega dopisa se jasno vidi namen demokratske »Unije« oziroma par njenih priganjačev, ki jih je iskati med višjimi, ki hočejo napraviti zmedo in doseči razkol med delavstvom, da ga potem lažje bičajo. Naši člani, ki so se vedno udeleževali shodov in občnih zborov, pa vedo le o podpornem ubožnem fondu, v katerega so plačevali po 10 Din mesečno. Tega ubožnega fonda, ki je naša last, pa nam ne bo ugrabila nobena oblast, najmanj pa kak žin-žen-žan, ki bo ostal v svoji »Uniji« sam. To je pokazal nedeljski shod, na katerem se je tudi podalo poročilo o ubožnem fondu in o novem kreditnem zavodu, v katerega bomo v bodoče vlagali svoje prihranke, da z gospodarsko močjo premagamo sovražnike delavstva.

Krekova mladina.

Iz centrale. Spročamo vsem podružnicam sledeče: IV. Delavski mladinski zbor, združen z centralnim občnim zborom »Krekove mladine«, se vrši 2. avgusta in ne 7., kakor je bilo pomotoma javljeno v zadnjih okrožnicah. Obenem sporočamo vsem podružnicam ponovno, da se naj vršijo redni občni zbori podružnic še pred glavnim občnim zborom, in obenem določijo delegate na glavni občni zbor »Krekove mladine«.

Celoten spored objavimo v eni prihodnjih števil. Ze danes opozarjamo podružnice, da isti dan, to je 2. avgusta, ne prireajo nikakih prireditev, pač pa se pripravljajo in agitirajo med člani in članicami za udeležbo na IV. delavskem mladinskem zboru »Krekove mladine«.

»Krekova mladina«, podružnica Ljubljana. Na sestanku dne 15. t. m. se je sprožila misel za ustanovitev »Čebelice« in s tem dana prva podlaga nadaljnjega razvoja naših gospodarskih organizacij. Prihodnji sesta-

nek se vrši v pondeljek dne 22. t. m. v društvenih prostorih. Referiral bo tov. Iv. Berce o temi: »Čebelica« in nje pravila. Vabimo vse člane.

Gospodu Draščeku v Zalogo pri Ljubljani. Na Vaš članek »Zalog pri Ljubljani«, katerega ste objavili v 24. števil. t. l. v »Domovini«, odgovarjamo podpisani sledeče: S tem, gosp. Drašček, da v zgoraj omenjenem listu in članku na prav nekvalificiran način napadate ter podtikate zaloškemu Krekovcem laž, ste dokazali, da Vašega nasprotnika v »Domoljubovem« članku sploh ne poznate in da iščete vse kaj drugega, kot svojo čast in zadoščenje. Dokazali ste, da Vam je samo na tem, da blatite po Vašem nazarju nasprotno ter Vam neljubo organizacijo, ki nima glede obč. razglašena za prodajo drv, z napadom na Vašo osebo v »Domoljubu« ter z Vam ljubimi in neljubimi zastavami pri blagoslavljanju v Vašem članku omenjene kapelice prav nobene zveze. Pomilujemo Vas, da kot inteligent in vzgojitelj mladine delate s takimi »otročarijami«, kot ste jih v gori omenjenem članku napisali, sebi in Vašemu stanu nečast. Delo in ustanovitev naše organizacije nima namena izobraževalno delo širiti in gojiti tako, kot ga z Vašim obžalovanjem vrednim člankom v »Domovini« širite Vi. Glede ustanovitve naše organizacije in naših iger ostanete lahko popolnoma mirni. Mi bomo šli, ne oziraje se na desno in levo po naši začrtani poti naprej. Kritiko našega dela in naših iger bomo od strani resnih ljudi, v kolikor bo utemeljeno, radevolje vpoštevali, na vsestranske klevete in napade pa se ne bomo ozirali. Vaše kot naše delo naj bo samo v tem, da širimo v vseh ozirih delavsko izobrazbo in delavsko zavest, ki naj omogoči, da naš narod izpljune iz sebe vsestransko izkoriščevalce delavskih stanov, ki delajo naši bogati državi, katere soustanovitelj je bil pok. dr. Jan. Evang. Krek, največje nečast. Zato pripominjamo, da ne z brezplodnim pisarnjem in blatenjem onih, katerih resen namen je, rešiti državo in delovno ljudstvo proti vsestranskemu izkoriščanju, temveč samo z resničnim in poštenim delom bomo služili delavnemu ljudstvu ter državi v korist.

Krekovci.

Tedenske vesti.

Proslava 30 letnice kršč. soc. del. gibanja v Prevaljah se vrši na praznik sv. Petra in Pavla, to je 29. junija, po sledečem dnevnem redu. Ob pol 10 sv. maša za vse umrle člane kršč. soc. del. organizacije. Dolžnost vseh članov in somišljenikov kršč. soc. del. pokreta v našem okraju je, da se svete maše udeleže in tako počastijo spomin naših prvoboriteljev, kajti pred 30 leti biti kršč. socialist, je veljalo za junštvo. Po sv. maši se vrši slavnostno zborovanje z govori, in sicer pod lipo pred gostilno »Korotan« na Fari; v slučaju slabega vremena pa v društveni dvorani. Popoldne ob 3 vprizori skupina Prevalje dr. Krekovo igro »Turški križ« z govorom. Pri popoldanski predstavi svira tamburaški zbor. Vsi člani in prijatelji naših društev in strok. organizacij v Mežiški dolini se prijazno vabijo, da se proslave udeleže. Vsi, ki se strinjamo z idejami krščanskega socializma, ki jih je prvi pred nami propagiral dr. Krek, delujmo združeni za moč in pomnožitev naših obrambnih vrst! Odbor.

Pogreb italijanskih vojakov. V soboto, 13. junija dopoldne, se je vršil pogreb 25 italijanskih vojakov, ki so bili pokopani v Ljubljani in nekaterih drugih krajih Slovenije izza svetovne vojne. Sprevod s smrtnimi ostanki vojakov se je vršil iz mrtvašnice sv. Krištofa na glavni kolodvor, odkoder so jih prepeljali v Italijo.

Nesreča v Vevčah pri D. M. v Polju. Pri cirkularni žagi se je ponesrečil delavec Janežič Mihael (po domače Ogrin). Zdravniki so izjavili, da bo treba v členu roko odrezati, akoravno je bila takojšnja pomoč na mestu. Vse delavstvo pomiluje ponesrečenca.

Tatvina. Fotografu Avg. Blazniku v Škofji Loki je neznan tat odnesel fotografski aparat, dijamant za rezanje šip, več fotografskih plošč in drugih potrebščin v skupni vrednosti 6000 dinarjev.

Smrtna nesreča. Mesar Karol Weissenstein v Ptujju se je na vožnji s tovornim avtomobilom iz Ljutomera v Ptuj smrtno ponesrečil. Na hudem ovinku pri Ivankovcih se mu je zdela vožnja nevarna in je skočil iz avtomobila, da gre peš poleg njega. V tistem hipu je zavožil sofer z avtom v jarek; pri tem se je avto preobrnil in pokopal Weissensteina pod se. Weissensteinu je zlomilo hrbtenico in je obležal na mestu mrtve.

Z brzovlaka je skočil blizu postaje Rajeveci jetnik Mehmed Mesimović. Izročiti so ga hoteli sodišču v Sarajevu.

Samomor po nedolžnem obsojenega. V Vrnjački Banji se je v zaporu obesil kmet Dušan Stanojčić. Neka potnica iz Skoplja je Stanojčića obdolžila, da ji je med vožnjo ukradel škatljo z razno srebrnino. Orožniki niso pri hišni preiskavi ničesar našli in so kljub izjavi, da o tatvini ničesar ne ve, Stanojčića zaprli. Ko je došlo poročilo postajnega načelnika v Kraljevu, da se je »ukradena« škatlja našla na kolodvoru, kjer jo je potnica pozabila, so našli Stanojčića obešenega v celici.

Naročajte „Socialno misel“!

Naročnina letoletno Din. 40.—.

Pohišstvo na obroke!

Zaloga raznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Cene nizke!

Zahtevajte cenik!

ERMAN & ARHAR, mizarstvo, Št. Vid 4 nad Ljubljano.

Svetek Srečko

splošno mizarstvo

Devica Marija v Polju števil. 46

ima v zalogi vsakovrstno pohištvo ter izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela.

Najfinejša **kolesa** najfinejša
Es-ka, Torpedo, Jugo Bianchi

najboljši

šivalni stroji

znamke Excella

autopneumatika in material

Vam nudi najceneje

J. Gorec, Ljubljana

Palača Ljubljanske kreditne banke

in prepričajte se, da je
KOLIN/KA (KORIJAZ IZBORNA!)

Avšič Franc

zidarski mojster

Sneberje števil. 18

pošta Devica Marija v Polju

sprejema vsa v to stroko spadajoča dela po najnižjih konkurenčnih cenah.

□ Izdeluje načrte in proračune. □

Franc Učakar

pletarstvo za splošno in umetno pohištvo

Devica Marija v Polju, števil. 22-23 pri Ljubljani.

Izdeluje vsakovrstno pohištvo. V zalogi vedno kupaške in potovalne košare, garniture za terase in sobe, stojala za cvetlice, razne ročne torbice in vsi v to stroko spadajoči predmeti. - Izvršuje se solidno po načrtu in naročilu na drobno in debelo.

PODRUŽNICE:

Bled, Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split in Šibenik.

TELEFON: št. 470 in 57.

Račun poštno-ček. zavoda za Slovenijo št. 11.945, za Hrvaško št. 39.090.

Pooblaščen prodajalec srečk Državnerazredne loterije.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta 10 (v lastni palači nasproti hotela Union).

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge na tekoči račun in na vložne knjižice ter oskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Kapital in rezerve skupno nad 15.000.000 Din. — Vloge nad 125.000.000 Din.

AMERIŠKI ODDELEK:

Direktne zveze z ameriškimi bankami. Glavni korespondenti: American Express-Company, 65 Broadway, New York, ter njene podružnice in agencije po vseh večjih mestih Združenih držav, Anglo South American Bank Ltd., London, ter po važnejših mestih južne Amerike, Commercial Bank of Australia Ltd., London, ter po vseh važnejših mestih Avstralije in Nove Zelandije, National Bank of South Africa, London, Pretoria.

Urejevanje ameriških zapuščin.